

Kraftrasjoning

Fylkesberedskapssjef Asgeir Jordbru

Regionalt kraftforum Nordland

Bodø 28/11 - 2025

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Hva er nytt?

Ny kraftrasjoneringsforskrift 1. januar 2024

- Nettselskapene skal ikke lenger planlegge for sonevis roterende utkobling.
- Kvoterasjonering er det foretrukne virkemiddel.
 - justering av kvotestørrelsene i nettselskapenes rasjoneringsplaner.
- Egne rasjoneringsplaner for store sluttbrukere.

LOVDATA

Forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering

Dato	FOR-2023-12-19-2161
Departement	Energidepartementet
Ikrafttredelse	01.01.2024
Endrer	FOR-2001-12-17-1421
Hjemmel	FOR-1990-12-07-959-§9-1, LOV-1990-06-29-50-§10-6
Kunngjort	20.12.2023 kl. 16.45

Hjemmel: Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 19. desember 2023 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 og lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser (§§ 1 - 4)

Kapittel 2. Ansvar og myndighet (§§ 5 - 9)

Kapittel 3. Virkemidler og tiltak for håndtering av energiknapphet (§§ 10 - 16)

Kapittel 4. Planlegging av kraftrasjonering (§§ 17 - 23)

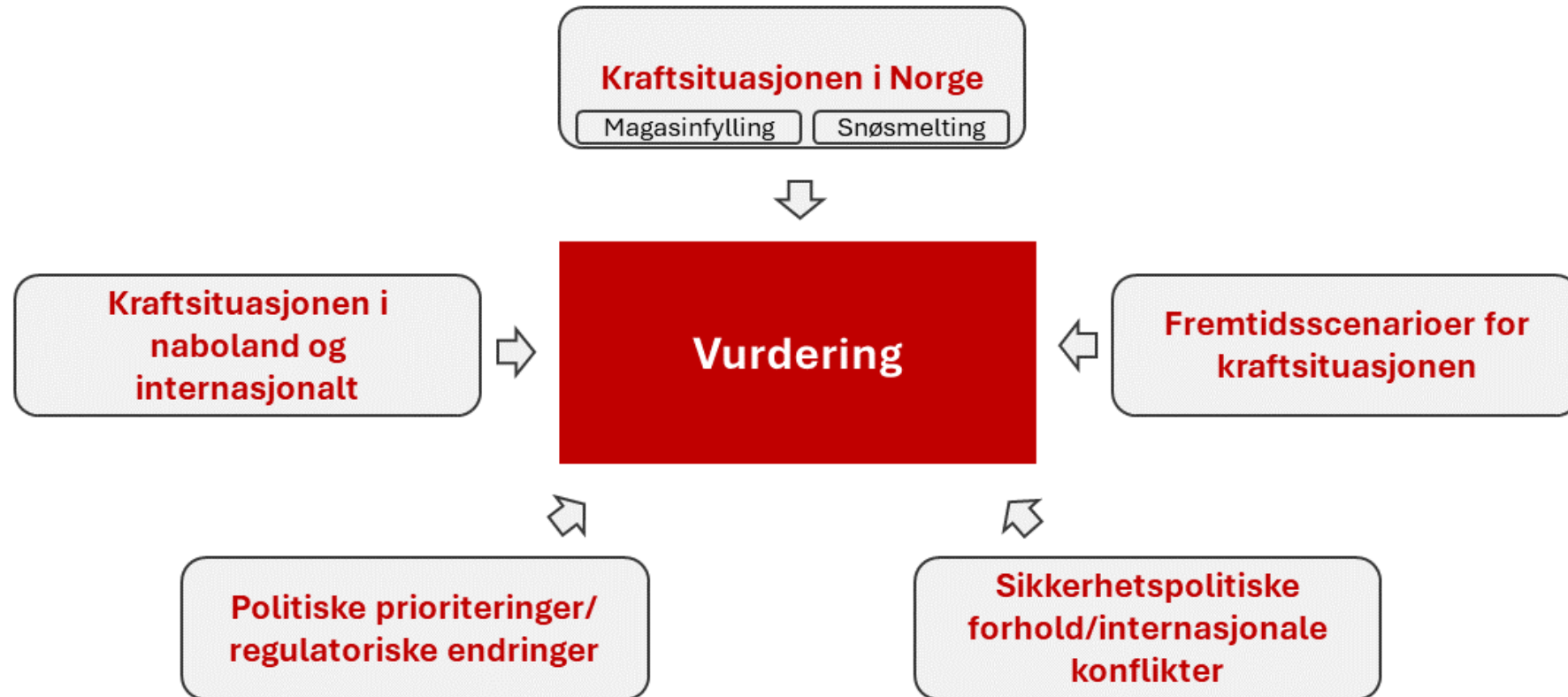
Kapittel 5. Gjennomføring av kraftrasjonering (§§ 24 - 28)

Kapittel 6. Kontroll og dispensasjon (§§ 29 - 32)

Kapittel 7. Ikrafttredelse og overgangsregler (§§ 33 - 34)

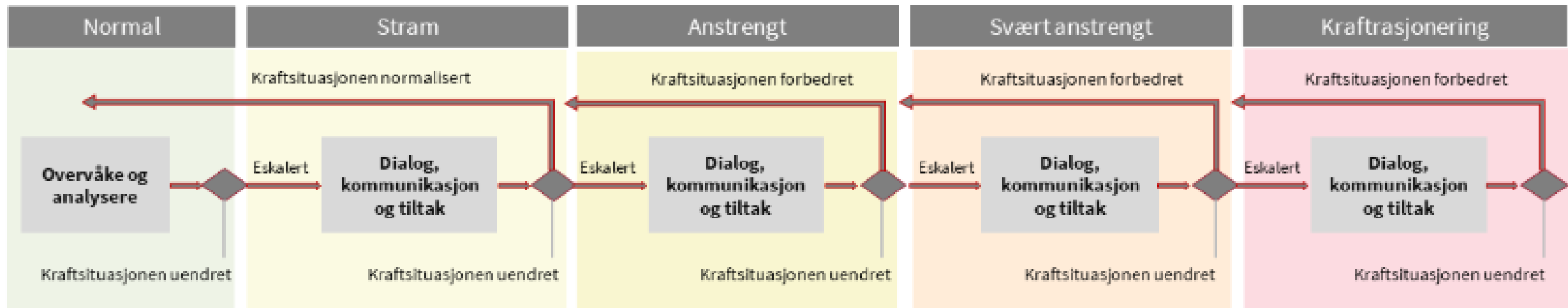

Hva påvirker vurdering av rasjonering?

Tiltakstrapp

Ved alle vurderingspunkter gjøres det en samlet vurdering av om kraftsituasjonen har bedret seg, er uendret eller om det er en eskalering i kraftsituasjonen.

Vurdere og planlegge tiltak
Varighet opp mot 1 år

Forberede iverksettelse av tiltak
Varighet fra en uke til et par mnd.

Iverksettelse av tiltak
Varighet en til fire uker

Iverksettelse av krastrasjonering
Varighet en til fire uker

Oversikt over virkemidler

- **Markedet skal virke før, under og etter iverksettelse av kraftrasjonering.**
- Virkemidler
 - Informasjonskampanjer, veiledning om kraftsituasjonen og sparekampanjer
 - Pålegg om rapportering
 - Særskilte virkemidler

- Kvoterasjonering
- Tvangsmessige leveringsinnskrenkninger av kraftforbruk
- Rekvisisjon av kraftproduksjon

Kvoterasjoningering

- Hver sluttbruker får en kvote
- Særsilt tariff når kvoten er oppbrukt
- Nivåinndeling:

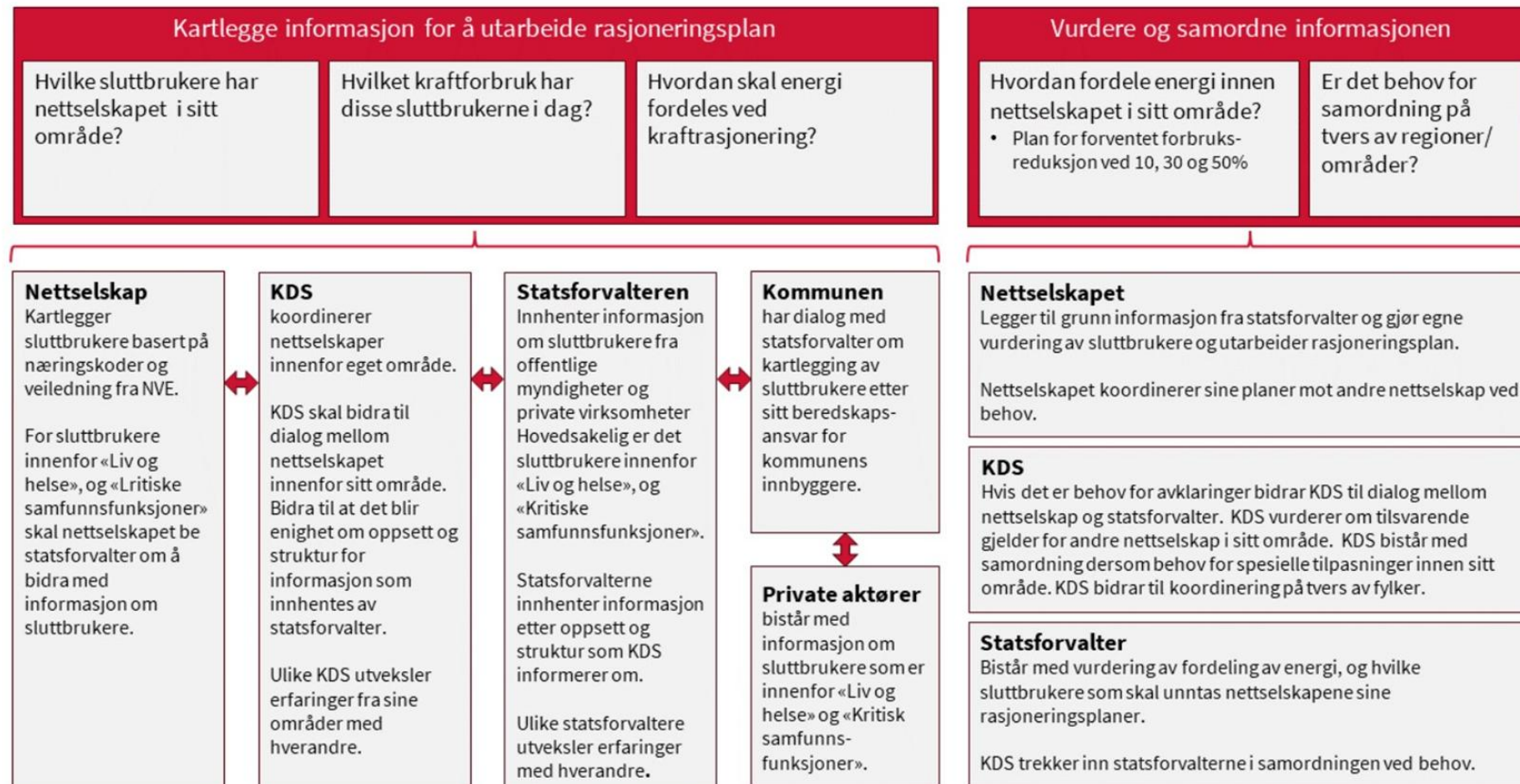
Kategori	Nivå 1 – 10 %	Nivå 2 – 30 %	Nivå 3 – 50 %
Liv og helse	0	0	0
Kritisk samfunnsfunksjon	0	0	0
Viktig samfunnsfunksjon	0	0	0
Matforsyning	0	0	0
Næring og industri	20	50	70
Husholdninger	10	30	40

- SF har startet arbeid med planverk

Samhandling = gode rasjoneringsplaner

Fremdriftsplan planverk kraftrasjonerings

- Oppfølgingsplan Fylkes-ROS:
 - Alle kommuner og nettselskap har omforente planer om kraftrasjonerings, frist 2027.
- Statsforvalteren vil ta initiativ til videre arbeid tidlig 2026
 - Utarbeide en enkel prosjektplan i samarbeid med KDS
 - Innhente erfaringer fra andre statsforvaltere
 - Starte et sted og jobbe seg igjennom fylket
- Øve planverket i 2027

Tvangsmessige leveringsinnskrenkninger av kraftforbruk og rekvisisjon av kraftproduksjon

- Fysisk utkobling
 - Benyttes når rasjonering ikke er tilstrekkelig
- Rekvisisjon
 - Pålegg om reduksjon i kraftproduksjon for å kunne benytte produksjon senere

Store sluttbrukere

- Egne planer for store sluttbrukere
- Effektuttak over 15 MW eller kraftforbruk over 100 GWh
- I tillegg
 - Forsvarssektoren
 - Gass- og petroleumssektoren
 - Jernbane

Yara Glomfjord, foto: yara.no

Spørsmål?